

NOUS | 2

Benim Zavallı Geyiğim

Claire Oshetsky

Poor Deer

© Claire Oshetsky, 2024

© Nous Kitap, 2025

Çeviren: Şafak Tahmaz

Düzeltilti: Aylin Samancı

Son Okuma: İdil Dinkçioğlu

Kapak Tasarımı: İlknur Muştı

Sayfa Tasarımı: Ecem Bozbay

ISBN: 978-625-92741-1-9

Birinci Basım: Aralık 2025

Baskı: Assum Basım

Cilt: Buluş Mücellit

Matbaa Sertifika No: 81034

NOUS KİTAP

Koridor Yayıncılık'ın tescilli markasıdır.

Yayın Yönetmeni: Oğuz Tecimen

Ömerli Mah. Harmantepe Cad. No: 17 Kat: 4 Arnavutköy / İstanbul

Yayınevi Sertifika No: 49242 | www.nouskitap.com.tr

Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Writers House, LLC ve
Libris Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Koridor Yayıncılık'a aittir.

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının izni olmaksızın çoğaltılamaz,
kaynak göstererek alıntı yapılabilir.

Benim Zavallı Geyiğim

CLAIRE OSHETSKY

ÇEVİREN
Şafak Tahmaz

NOUS

CLAIRE OSHETSKY

Amerikalı romancı. Bir süre bilim gazeteciliği yaptı. *Choutte* adlı romanıyla 2022 yılında Pen/Faulkner Ödülü'ne aday gösterildi ve William Saroyan Uluslararası Yazın Ödülü'nü kazandı. *Benim Zavallı Geyiğim*, *New Yorker* tarafından 2024 yılının en iyi romanlarından biri ilan edildi ve 2025 Janet Heidinger Kafka Ödülü'nü aldı. Yazara websitesinden ulaşabilirsiniz: www.claireoshetksy.com

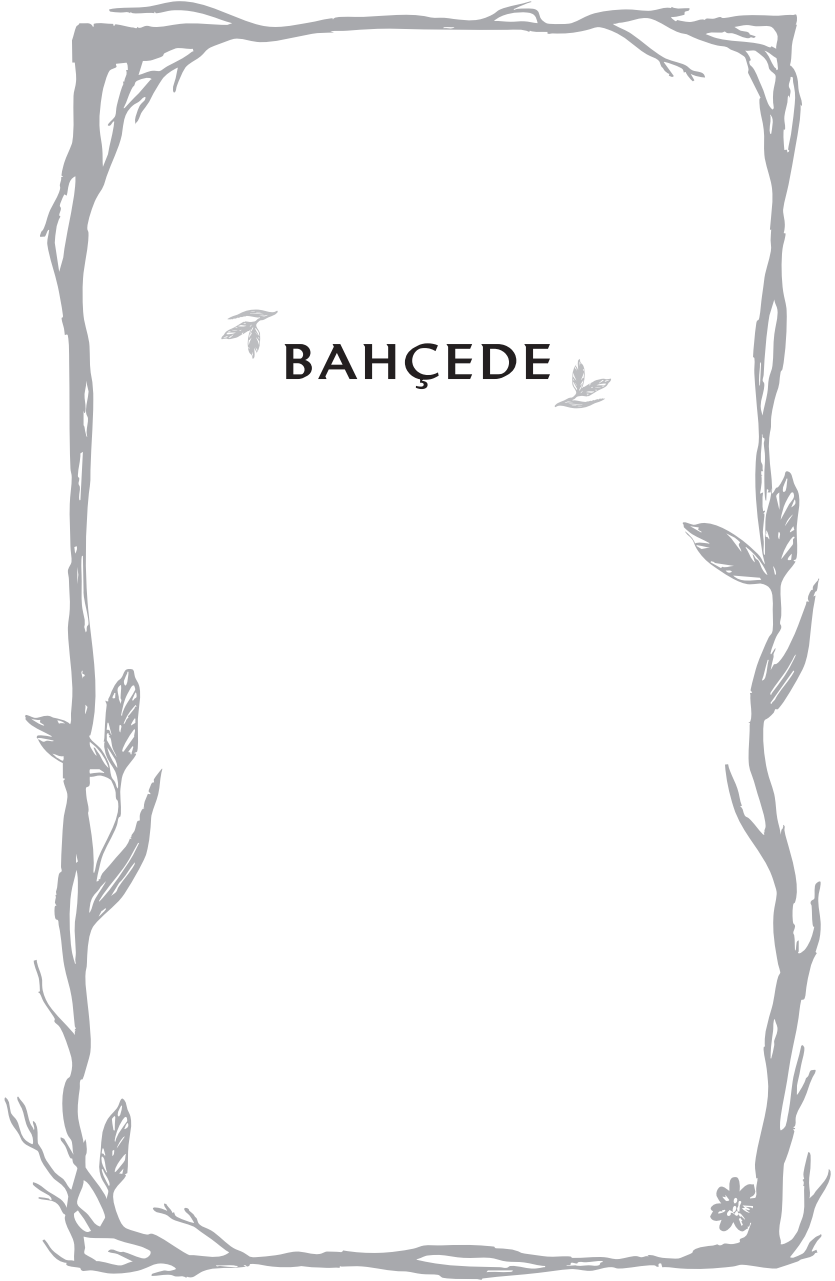
Şafak Tahmaz

İstanbul Üniversitesi, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümünde lisans ve yüksek lisans eğitimi aldı. Çevirmenlik, editörlük ve telif hakları üzerine çalışıyor. Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler okuyor. Eserlerini Türkçeye çevirdiği yazarlar arasında Azaaren Ooloomi, Ivan Vladislavic, Naomi Booth, Garth Greenwell, Susan Abulhawa, Yael Van Der Wouden, Anthony Aveni ve Renata Salecl gibi isimler yer alıyor.

*“Dünyanın gizemini fark edin,
o hak etmediğimiz esrarengiz güzelliği.”*

Joy Williams

1

ON ALTI YAŞINDAKİ MARGARET MURPHY, şafak vakti, Niagara Şelalesi'nin sekiz kilometre doğusunda, Küçük Ida'nın Pansiyonu'nundaki 127 numaralı odasında, daracık, köhne bir masaya oturmuş, itiraf mektubunu yazıyor.

Zavallı Geyik bir köşeye sinmiş, ağlıyor.

Bu kadar yalan yeter; diyor. Doğruları söylemenin vakti şimdi.

Sesi tırnaklarını tahtaya sürter gibi tiz çıkıyor ve son derece talepkâr.

Öyle mi? diye soruyor Margaret. Gerçekler, tabii.

Hikâyemiz iki küçük kız hakkında ve okul bahçesini su bastığı gün yaşananları anlatıyor.

Ve şöyle başlıyor:

Penobscot adındaki nehrin kıyısında bir kasaba getir gözlerinin önüne...

Penobscot adındaki nehrin kıyısında bir kasaba getir gözlerinin önüne; bu kasaba, hayallerinin de ötesinde bir yerde, doğuda,

bildiğın her yerden üç saat uzakta. Bir fabrikaya ev sahipliğı ya-
pıyor; üzerinde kale misali yükselen, tepeden tırnağı tuğladan,
devasa bir fabrikaya. Bacaları da bu heybetli kalenin kuleleri.
Fabrikadan süzölen duman, kükürde bulanmış töl misali evle-
rin üstüne çöküyor. Gökyüzü hep sarı. Evlerin hepsi birbirinin
aynı. Sokaklar da ekseriyetle toz toprak ve çakıl kaplı. Bu kasa-
banın pek çok kilisesi var. Pek çok da inanını. Kasabanın hay-
huyuyla doğaüstü güçler arasındaki sınır jiletten keskin. Gökte
ne olduğı şaibeli şeyler uçuşuyor: Sen de kar taneleri, ben diye-
yim saçma, uçak ya da kuş süröleri.

Kasabanın etrafı ineklere, domuzlara, koyunlara, kuzulara
ve tavuklara kucak açmış, bazen patates de ekilen birkaç dö-
nümlük tarlalarla, küçük ve hüzünlü çiftliklerle sarılı. Tarlala-
rın ötesindeyse kendi haline bırakılmış, yabancı bir orman saklı.
Çocukların oyunlar oynamaya bayıldığı bir orman bu. Evlerine
sebebi meçhul kızarıklıklarla dönen çocukların. Yabanilerin de
yaşadığı bu ormanda yolunu kaybetmek, hani ya en kolayı. Bir
çocuğun ormanda dolaşırken geyik diye vurulması, canından
olması da. Çocuklardan birinin bir geyiğı sataştığı rivayet edi-
lir, hatta geyiğın onu ölesiye çiğnediğı... ama çocuğın yine de
ölmediğı.

Şimdi de Florence adında bir anne gelsin gözlerinin önüne.
İriyarı, biraz fevri ama iyi kalpli. Florence eşini savaşta kaybet-
miş bir romantik. Zarafet özlemi çeken bir kadın. Toz almayı
da çok seviyor. Yan komşusu Ruby Bickford'a abayı yaktığını bir
türlü kabul edemiyor; yanı başındaki bu aşk Florence'ın hayal
gücünü fazlasıyla zorluyor. Florence kız kardeşi Dolores'le dün-
yaya gözlerini açtığı evde yaşıyor hâlâ. Kasabanın merkezinde
çalışıyor, tutkularını dizginlemeyi bir türlü beceremediğinden
bekâr delikanlılara turtalar ikram edip duruyor. Dolores ise
fabrikada, gece vardiyasında ter döken, restoranlar için kâğıt

peçeteyle tek kullanımlık menüler paketleyen bir kız kurusu. On iki yaşındayken kendisine golf oynamayı öğreten bir çocuk, yüzüne kazara öyle bir darbe indirmiş ki çenesi bir daha hiç düzelmemiş. Dolly'nin ağzı bu yüzden Edebi Hüznün Sembolü'nü hatırlatacak şekilde hep mahzun duruyor. Kardeşler genelde Chesterfields tütürüyor. İkisi de Katolik. Florence, kızı Margaret'ı, tıpkı kendileri gibi, Eski Ahit geleneklerine uygun yetiştiriyor; kızcağız da bu öğretileri yürekten benimsiyor:

Dört yaşına geldiğinde yapraklarda ve gümüş kaşıkların ardında melekleri görüyor. Şimdi de yan komşu Ruby Bickford gelsin gözlerinin önüne – çıtkırıldım, hüznölü, feleğin sillesini yemiş bir kadın. Dolly, Ruby'ye *dul kadın* diyor. Florence ise Ruby'e *en iyi arkadaşı*m. Ruby, Salems içiyor. Bahçesiyle haşır neşir olmayı seviyor. Lalelerine de bilhassa düşkün. Ruby'nin eski kocasıysa kasabadaki tek nalbur dükkânının sahibi. Ruby yeni bir çift bahçe eldivenine ihtiyaç duyduğunda, sırf o piç kurusuyla karşılaşmamak için otobüse atlayıp kasabanın yirmi kilometre güneyine gitmek zorunda kalıyor, eldivenlerini Grubb adında bir adamdan, kasabaya en yakın bu hırdavatçıdan temin ediyor. Ruby son zamanlarda hayatın onu fazlaca zorladığından veryansın ediyor. Herkes onun bir alkolik olduğunu düşünüyor, ama yanılıyorlar – Ruby'nin sadece heyheyleri üstünde. Her zaman yıldızı parlayan bir dansçı olmayı düşlemişti neticede.

Ruby'nin kızı Agnes'e gelelim şimdi, kızın saçları kesilmiş süt renginde. Bu kadar küçük bir kıza göre fazlasıyla gözükara, kararlı bir kurşun asker gibi ayaklarını yere vura vura yürüyor. Agnes Bickford bir yıldırımdan farksız. Tatlı değil, hayır, kimse onun için tatlı kelimesini kullanmıyor. Daha ziyade hedefi on ikiden vuracak bir ok gibi duruyor.

Ve Margaret, bu itirafı, okul bahçesini su bastığı günden yıllar sonra yazan kız. Saçları öyle göze çarpan bir renkte değil.

Kör bir ayı gibi hareket ediyor, alabildiğine hantal, ikide bir etrafındaki şeylere çarpıp duruyor, olur olmadık yerlere ayaklarını sürüye sürüye gidiyor. Margaret karşısındakilerin insan mı, melek mi, köpek mi, geyik mi, kurt mu olduğu konusunda bocalayıp dursa da başka becerileri var. Dört yaşına geldiğinde kendi kendine okumayı söktü mesela; bu beceriyi *Aziz Patrick'in İtirafı*’nı yüksek sesle okurken parmaklarını satırlar üzerinde gezdiren teyzesi Dolly’nin kucağındayken edindi.

Margaret’in okumayı tercih ettiği kitap azizlerin hayatlarını konu edinmiyor gerçi. Okuduğu, kapsamlı bir sözlük boyutunda ve ağırlığında bir peri masalları derlemesi. Dolly bu kitabı katıldığı bir kermesten getirdi. Mutfakta, yemek kitaplarının hemen yanında duruyor. Margaret masanın altına geçip kitabı kucağına alıp okumaya bayılıyor. Ocakta yemek pişerken sayfaları çevirebildiğinde sevinçten havalara uçuyor. Annesi kızının resimlere baktığını sanıyor sadece ama Margaret’in resimlerden de çok sevdiği bir şey var: Mutlu sonlar. Okul bahçesindeki sel felaketinden sonra Margaret kendi mutlu sonlarını yazmaya da başladı. Kaleme aldığı uydurma sonlar, hayatında her şeyin ters gittiği o tek ânı unutmamasına yardımcı oluyor. Kimse Margaret’a nasıl yazılacağını öğretmedi nasılsa. Hem ne diye öğretsinler ki? O henüz dört yaşında, alfabeyi bile doğru düzgün bilmiyor sözümona. O da hikâyelerini kendi uydurduğu, sadece onun anlayabileceği bir alfabeyle yazıyor. Hikâyelerini yatağının altındaki bir ayakkabı kutusunda, mandalların arasında saklıyor. Zaten Margaret annesine okuyup yazabildiğini, hikâyeler uydurabildiğini, yetmezmiş gibi bunları bir de kendi icat ettiği alfabeyle kâğıda döktüğünü söyleseydi, annesi dürüst davranmadığını düşünüp tokadı basardı yanağına. Çünkü yavaş ve zar zor konuşuyor, konuştuğunda da tele dizili boncuklar misali rasgele kelimelerden başka bir şey çıkmıyor ağzından.

İtiraf et.

Zavallı Geyik köşesinden çıkıyor. Öyle yakın duruyor ki bana, berbat nefesini ensemde hissediyorum. Saçlarımı yalamaya başlıyor ansızın. Sarı dişlerinin arasında yeşillikler kaldığını görüyorum.

Oyalanmayı bırak, okul bahçesini su bastığı gün ne yaşandı, itiraf et.

Peki.

Hazırım, itiraf etmeye hazırım.

Sanırım.

Okul bahçesinin sular altında kaldığı gün, ansızın geldi bahar. Gece boyunca eriyen kar, kızak kayılan tepeden aka aka okul bahçesinde birikti. Margaret üst kattaki penceresinden baktığında, sokağın sonunda, kocaman bir aynayı andıran göleti gördü. Aşağı indi apar topar, lastik çizmelerini ayaklarına geçirdi, soluğu yan kapıda alıp zili çaldı. Agnes'in annesi, saat çoktan öğleyi geçmiş de olsa mavi sabahlığı ve terlikleriyle açtı kapıyı. "Margaret Murphy?" dedi hayretle. "Bu saatte hem de paltosuz mu çıktın dışarı?" Ama Margaret cevap veremeden, Agnes öğle yemeğini yarıda bırakıp annesine hoşça kal demeye bile tenezzül etmeden, açık kapıdan dışarı süzülüyordu. İki küçük kız el ele tutuşup toprak yoldan aşağı inmeye başladı.

"Fazla uzaklaşmak yok!" diye seslendi Ruby arkalarından.

Kapının girişinde durdu bir süre ve kızların tombul bacaklarının her bir adımında hızlanışını izledi. O küçük çakıllı yolda trafik yoktu. En ufak bir tehlike yoktu. Gökyüzü ansızın kuş cıvıltılarıyla dolmuştu, havaysa alabildiğine ılıktı. Ruby topraktan yeni filizler çıkıp çıkmadığına bakmak için lale yataklarının yanına gitmeyi düşündü. Derken hâlâ üzerinde sabahlığı,

ayaklarında terlikleri olduğunu hatırladı; lalelerden başka şeyler düşünmeye başladı, faturalarını, gözlerinin ardındaki o tanıdık acının sebebini. Ve soluğu tekrar içeride aldı.

Agnes ve Margaret dört yaşındaydı henüz. Aynı boydaydılar. Alınlarını birbirlerine dayayıp gözlerini birbirlerine dikmeyi, aynı anda aynı yüz ifadelerini, aynı hareketleri yapmayı severlerdi. İlk hareket eden kim olacaktı? Kim kimi taklit edecekti? Bu oyuna bayılırlardı, bıraksalar sonsuza dek oynayabilirlerdi. Margaret o sabah yeni bir kelime öğrenmişti, kim bilir belki de kendi uydurmuştu –yanlamasına, yanlamasına, yanlamasına– ve bu kelimeyi arka arkaya mırıldanıyor, uydurma ya da değil, diğer güzel kelimelerle terkip ediyordu: *elma püresi, nane, sosisli sandviç*.

Sokağın sonu çok da uzak sayılmazdı, iki ev aşağıdaydı hepi topu, ama kızlara yine de uzak geliyordu işte, kendi haritalarının en ucundaydı son tahlilde. Dünyalarının sonuna geldiklerinde, demir parmaklıklardan tırmanarak kendilerini okul bahçesinin olduğu tarafa attılar. Ne mucize ama! Daha bir gün önce etrafta çamura bulanmış eski kar ve donmuş köpek dışkılarından başka bir şey yoktu, şimdiyse karşılarında okul binasına kadar uzanan bu gizemli gölet duruyordu. Suların çok ötesinde, loş sınıflarının içindeki öğrencileri görebiliyorlardı. Okuldaki çocuklar sıralarından sıçrayıp pencerelere koşmuş, eskiden bahçelerinin olduğu yerdeki esrarengiz gölete bakıyor, pencereden Agnes ve Margaret'ı gösterip öğretmenlerine şunları soruyorlardı: *Göletin karşısındaki bu kızlar da kim? Neden onlar da bizim gibi okulda değiller?*

Gökyüzünden bir kuş sürüsü gelip geçti. Agnes suya dalıverdi.

Margaret olduğu yerde, kuru toprakta kaldı. Böyleydi aralarındaki ilişki.

Margaret arkadaşının suların dizlerine kadar yükseldiği yere doğru usul usul kayışını izledi. Çok geçmeden suyun Agnes'in botlarının üstüne çıktığını fark etti, bacaklarının çıkardığı sese kulak kabarttı, topraktan yükselen yeni filizlerin kokusunu aldı. Güneş ışığı, suyun yüzeyinde dağılıyor, küçük parçalar halinde yükseliyordu. Margaret bu ışık parçalarının nereye giderlerse peşlerinden geldiğini düşünüyordu: Bir bulutun içinden yepyeni bir güne.

Göletin öteki ucunda, yaşlıca bir kadın belirdi ansızın, bağı-
rıp çağırmaya başladı. "Çık şu sudan! Hey, kime diyorum!"

"Gel de *beni* yakala çok biliyorsan," diye meydan okudu Agnes.

"Seni şımarık velet!" diye homurdandı yaşlı kadın uzaklaşırken.

Margaret söyledikleri ona büyümlü bir şekilde dua gibi gelene değin, *Gel de yakala, seni şımarık kız*, diye mırıldandı kendi kendine. Agnes koca adımlarla ona doğru koşmaya başladığındaysa hiç şaşırmadı, o kadar hızlı ve o kadar mutlu görünüyordu ki Agnes'in kendisini de suya çekmek üzere olduğunu anladı. Küçük kız tam kıyıya yaklaşmıştı ki dengesini kaybedip pat diye kıcının üstüne düştü. Margaret irkildi. Agnes'in yaralandığını sandı. Agnes şaşkın şaşkın kendine baktı.

"Üstüm başım battı, değil mi?" diye sordu; başka bir seçeneği olmadığını anlayınca da kendini çamurlu suya bıraktı.

Margaret o an arkadaşına adına utandığını hissetti. Utanç onun için yeni bir duyguydu. Bunu annesinden öğrenmişti. Peşi sıra kaşlarını çattı, bunu da son günlerde ve yine annesinden öğrenmişti. Sonra da, "Hem de nasıl!" diye daha fazla vakit kaybetmeksizin onaylayıverdi Agnes'i.

Agnes utanmayı öğrenmemişti daha. Kulakları sığ suyun altında olduğundan arkadaşının azarlamalarını güçbela